

Glen Kuk

Crna Četa

Prvi letopis Crne čete

Posvećeno članovima Udruženja
ljubitelja fantastike iz Sent Luisa.
Sve vas volim.

SADRŽAJ

IZASLANIK 7

GAVRAN 51

SILNIK 107

ŠAPAT 153

KALJENI 211

GOSPA 253

RUŽA 331

IZASLANIK

1

Bilo je dovoljno čudesa i znamenja, kaže Jednooki. Sami smo krivi što smo ih pogrešno protumačili. Uprkos svom očiglednom fizičkom nedostatku, Jednooki je imao zadivljujuću sposobnost da uvidi mudrost.

Grom iz vedra neba smoždio je breg Nekropole. Jedna munja pogodila je bronzanu ploču kojom je bila zapečaćena grobnica forvalaka, razorivši polovinu čini zatočenja. Kamenje je padalo kao kiša. Kipovi su krvarili. U nekoliko hramova sveštenici su prijavili da žrtvama nedostaju srce ili jetra. Jedna je čak i pobjegla nakon što su joj bila prosuta creva, nikad je nisu ponovo uhvatili. U Račvastoj kasarni, gde je smeštena Gradska kohorta, Teuksina slika se okrenula skroz naopačke. Deset crnih lešinara devet je večeri zaredom kružilo iznad Bastiona. A onda je jedan od njih prinudno iselio orla koji je živio na vrhu Papirnog tornja.

Astrolozi su odbijali da čitaju karte, plašeći se za svoj život. Ulicama je lutao bezuman prorok i najavljivao neumitan smak sveta. I ne samo što je orao otišao s Bastiona već je i bršljan na spoljnim

bedemima uvenuo, ustupivši mesto puzavici koja samo pri najbližavijoj sunčevoj svetlosti nije izgledala potpuno crna.

Ali to se dešava svake godine. Lako je budalama da kasnije u svesmu vide znamenje.

Trebalo je da budemo bolje pripremljeni. Imali smo četiri umereno vešta čarobnjaka da za nas stražare i paze na grabljivu sutrašnjicu – mada njihove metode ni u kom slučaju nisu bile toliko istančane kao proricanje iz ovčjih iznutrica.

Ipak, najbolje proriču oni koji gataju na osnovu znamenja iz prošlosti. Njihova dostignuća su bez premca.

Smaragd se većito tetura, spreman da se spotakne i surva preko ruba u provaliju haosa. Biser Draguljnih gradova bio je star, propao i lud, ispunjen smradom izopačenosti i moralne truleži. Samo bi se budala iznenadila bilo čime što zatekne da gamiže njegovim noćnim ulicama.

*

Širom sam otvorio sve žaluzine, moleći se da do mene dopre dah luke, pa makar se osećao i na kvarnu ribu. Nije bilo dovoljno lahora ni paučina da zadrhti. Obrisao sam lice i namrgodio se na svog prvog pacijenta. „Ponovo picajzle, Čupavi?”

Slabašno se osmehnuo. Lice mu je bilo bledo. „Stomak me muči, Zloguče.” Čela mu je bila kao ugllačano nojevo jaje. Otud mu i ime. Proverio sam raspored straže i spisak imena na dužnosti. Nije tu bilo ničega što bi želeo da izbegne. „Loše je, Zloguče. Baš.”

„Mhm.” Zauzeo sam profesionalno držanje, uveren u to o čemu se tačno radi. Koža mu je bila lepljiva od hladnog znoja, uprkos vrućini. „Jesi li ovih dana jeo van kantine, Čupavi?” Muva mu je sletela na čelu, šepureći se kao osvajač. Nije primetio.

„Aha. Tri-četiri puta.”

„Mhm.” Smučkao sam gadan, mlečnobeli napitak. „Popij ovo. Naiskap.”

Lice mu se izobličilo već posle prvog gutljaja. „Ma, Zloguč, ja...”

Od samog mirisa napitka prevrtao mi se želudac. „Popij, prijatelju. Dva čoveka su umrla pre nego što sam uspeo to da smutim. Onda ga je Robija popio, pa preživeo.” Svuda se pričalo o tome.

Iskapio je.

„Hoćeš reći da sam otrovan? Da su mi prokleti Plavci ubacili nešto u hranu?”

„Samo polako. Bićeš dobro. Ali da, izgleda da je tako.” Morao sam da otvorim Zrikavog i Divljeg Brusa ne bih li otkrio istinu. Otrov je bilo teško naći. „Pređi na onaj tamo krevet, da te dohvati povetarac – ako se taj prokletnik ikada razduva. I lezi mirno. Pusti da lek deluje.” Smestio sam ga.

„Reci mi šta si sve jeo van kantine.” Dohvatio sam olovku i tabelu pričvršćenu na drvenu tablu. Isto sam pitao i Robiju, kao i Divljeg Brusa pre nego što je umro, a i od narednika voda u kojem je bio Zrikavi zatražio sam da proverí gde je sve odlazio. Bio sam siguran da otrov potiče iz jedne od obližnjih jazbina koje posada Bastiona često pohodi.

Čupavi me je doveo do novog preklapanja na tabeli. „To je to! Sad znamo ko su gadovi.”

„Ko?” Bio je spreman da lično izravna račune.

„Odmaraj se. Idem da vidim Kapetana.” Potapšao sam ga po ramenu, bacio pogled u susednu prostoriju. Čupavi je bio jedini pacijent tog jutra.

Pošao sam dužim putem, prateći Trejanov zid koji gleda na Smaragdnu luku. Na pola puta sam zastao i zagledao se ka severu, preko pristaništa i svetionika i Utvrđenog ostrva, ka Moru Patnje. Mrka,

prljavosiva voda bila je prošarana raznobojnim jedrima obalskih bar-ki koje su špartale paukovom mrežom putanja što povezuju Draguljne gradove. Vazduh u visini bio je ustajao, težak i zamagljen. Obzorje se nije dalo razaznati. Ali vazduh dole na vodi se kretao. Oko ostrva je uvek duvao povetarac, mada je obalu izbegavao kao da je šugava. Bliže obali kružili su galebovi, jednako mrzovoljni i tromi kao što će se, slutilo je, većina ljudi danas osećati.

Još jedno leto u službi Sindika Smaragda, znojno i štokavo, dok ga štitimo od političkih protivnika i njegovih sopstvenih neobuzdanih vojnika, bez ijedne reči zahvalnosti s njegove strane. Još jedno leto u kojem se razbijamo od posla zarad neke od nagrada kakva je dopala Čupavom. Plata je bila dobra, ali duša nema cenu. Naše bi se predačko bratstvo stidelo da nas vidi ovako unižene.

Smaragd je hrpa zgrušanog jada i bede, mada je to pritom dre-van i zanimljiv grad. Istorija mu je bunar bez dna, pun mutne vode. Zabavljam se istražujući njegove senovite dubine, pokušavajući da razlučim činjenice od izmišljotina, legendi i mitova. Nije to lak zadatak, jer su raniji hroničari grada njegovu istoriju ispisivali s namerom da udovolje moćnicima svog vremena.

Razdoblje drevnog kraljevstva meni je najzanimljivije, iako su njegove hronike zapravo najnepotpunije. Upravo su tada, za vreme Nijamove vladavine, došle forvalake, pa posle čitave decenije užasa i terora bile nadvladane i zatočene u svoju mračnu grobnicu na vrhu brega Nekropole. Odjeci tog terora opstaju u predanjima i majčinskim upozorenjima neposlušnoj deci. Danas se, zapravo, niko više i ne seća šta su bile forvalake.

Pošao sam dalje, sa očajničkom željom da uteknem vrućini. Stražari su, u senkama svojih nadstrešnica, nosili peškire obavijene oko vrata.

Povetarac me je iznenadio. Okrenuo sam se ka luci. Ostrvo je oplovljavao brod, velika glomazna zver koja se kao džin nadnosila nad

barke i brodice. Nasred njegovog potpuno napetog crnog jedra širila se srebrna lobanja. Crvene oči te lobanje su sijale. Iza njenih slomljenih zuba treperili su plamenovi. Okruživala ju je svetlucava srebrna traka.

„Šta je, kog đavola, to?“, upitao je stražar.

„Ne znam, Beli.“ Više od njegovog kitnjastog jedra zadivila me je sama veličina broda. Četiri niža čarobnjaka naše Čete mogla su da izvedu jednako teatralne opsene. Ali galiju s pet redova vesala u životu nisam video.

Prisetio sam se svog zadatka.

Pokucao sam na Kapetanova vrata. Nije odgovorio. Nisam se ustručavao da uđem, pa sam ga zatekao kako hrče u svojoj velikoj drvenoj stolici. „Ehej!“, zaurkao sam. „Požar! Neredi u Stenjalištu! Plesač na Kapiji Zore!“ Plesač je bilo ime generala iz davnih dana koji je umalo uništio Smaragd. Ljudi su i dalje drhtali na pomen njegovog imena.

Kapetan je ostao pribran. Nije provirio ispod kapka, nije se osmehnuo. „Previše toga dozvoljavaš sebi, Zlogučo. Kad ćeš naučiti da ideš preko zvaničnih kanala?“ To je značilo da prvo dosađujem Poručniku. Da mu ne prekidam dremku osim ukoliko Plavci ne juriraju na Bastion.

Ispričao sam mu sve o Čupavom i mojoj tabeli.

Širokim pokretom je spustio noge sa stola. „Zvuči kao posao za Milosrdnog.“ U glasu mu se čuo prizvuk oštine. Crna četa ne trpi takve zlonamerne napade na svoje ljude.

*

Milosrdni je bio naš najsuroviji vodnik. Računao je da će desetak ljudi biti dovoljno, ali dozvolio je Tihom i meni da im se pridružimo. Ja

bih mogao da krpim ranjenike, dok će Tihi biti koristan ako Plavci budu igrali grubo. Tihi nas je zadržao pola dana kako bi prvo na kratko skočio do šume.

„Gde si dosad, dođavola?“, upitao sam ga kad se vratio, vukući za sobom neku ofucanu vreću.

Samo se široko osmehnuo. Tih je bio, tih ostao.

Mesto se zvalo Krtičja krčma. Bilo je to udobno svratište. Mnoge večeri sam tamo proveo. Milosrdni je rasporedio trojicu ljudi na zadnja vrata, i po dvojicu uz oba prozora. Još dvojicu je poslao na krov. Svaka zgrada u Smaragdu ima izlaz na krov. Ljudi leti spavaju tamo.

Nas ostale je poveo na ulazna vrata Krtice.

Milosrdni je bio omalen, kočoperan lik, i voleo je dramatične poteze. Nedostajalo je samo da fanfare najave njegov dolazak.

Svi prisutni su se ukočili, zagledani u naše štitove i isukane oštrice, u naznake naših namrgođenih lica, jedva vidljivih kroz proreze vizira. „Veruse!“, povikao je Milosrdni. „Vuci dupe ovamo!“

Pojavila se stara glava porodice koja je držala krčmu. Dovukao se do nas kao pas lualica koja očekuje da ga šutnu. Gosti krčme su počeli da žagore. „Tišina!“, zagrmio je Milosrdni. Umeo je da izvuče valjan urlik iz tog sitnog tela.

„Kako možemo da vam pomognemo, uvažena gospodo?“, upitao je starac.

„Možeš da dovedeš ovamo svoje sinove i unuke, Plavče.“

Stolice su zaškripale. Neki vojnik je sa zveketom spustio sečivo na sto.

„Miran budi“, rekao je Milosrdni. „Ako si ovde samo zbog ručka, sve je u redu. Bićeš slobodan za sat vremena.“

Starac je počeo da se trese. „Ne razumem, gospodine. Šta smo skrivili?“

Milosrdni se zlobno iskezio. „Sjajno glumiš nevinašce. Ubistvo

ste skrivili, Veruse. Optuženi ste za dva ubistva trovanjem. I dva pokušaja ubistva trovanjem. Sudija vam je propisao robovsku kaznu." Zabavljao se.

Milosrdni ne spada među ljude koji su mi omiljeni. Nikada nije prestao da bude onaj dečak koji je movama čupao krila.

Robovska kazna je podrazumevala da, nakon javnog razapinjavanja na krst, kažnjeni bude prepušten lešinarima. U Smaragdu se jedino zločinci ne sahranjuju spaljeni, ako se uopšte sahranjuju.

Došlo je do nekakvog meteža u kuhinji. Neko je pokušavao da izađe na zadnja vrata. Naši ljudi se se tome usprotivili.

Gostionica je buknula. Zapljusnuo nas je talas svetine koja vitla bodežima.

Primorali su nas da se povučemo do ulaznih vrata. Oni koji nisu bili krivi očito su se plašili da će biti osuđeni zajedno s krivcima. Pravda je u Smaragdu brza, gruba i žestoka, i optuženom retko pruža priliku da se brani.

Bodež je kliznuo pored štita. Jedan naš čovek je pao. Nisam neki borac, ali zauzeo sam njegovo mesto. Milosrdni je rekao nešto zajedljivo, nisam razumeo šta. „Sad si prokockao šansu da uđeš na nebo“, odvratio sam. „Zauvek si izbačen iz Letopisa.“

„Ne seri. Nikad ništa nisi izostavio.“

Desetak građana je palo. Krv se skupljala u lokve na ulegnutim delovima poda. Napolju su se okupljali posmatrači. Uskoro će nas neki pustolov udariti s leđa.

Bodež je okrznuo Milosrdnog. Izgubio je strpljenje. „Tihi!“

Tihi se već bacio na posao, ali on je bio Tihi. To je značilo da sve radi nečujno, uz vrlo malo razmetanja ili razdraženosti.

Gosti Krnice počeli su da se pljeskaju po licu i da grebu po vazduhu, zaboravivši na nas. Skakutali su i igrali, hvatali se za leđa i zadnjice, žalosno skvičali i urlali. Nekoliko ih se srušilo na pod.

„Šta si to, svih mu đavola, uradio?“, upitao sam ga.

Tihi se iskezio, pokazavši mi oštre zube. Tamnom šapom mi je prešao preko očiju. Ugledao sam unutrašnjost Krtice iz malo drugačijeg ugla.

Ispostavilo se da je u vreći koju je dovukao iz okoline grada bilo jedno od onih osinjih gnezda na koje možete, ako nemate sreće, naleteti u šumama južno od Smaragda. Nastanjivala su ga bumbarima nalik čudovišta koja su seljaci zvali ćosavim stršljenima. Njihova gadna narav nije mogla da se meri ni sa čim drugim u Prirodi. Brzo su pokorili goste Krtice, a da nas nisu ni pipnuli.

„Svaka čast, Tihi“, rekao je Milosrdni, nakon što je iskalio bes na nekoliko bespomoćnih posetilaca krčme. Preživjele je poterao na ulicu.

Pregledao sam našeg povrednog sabrata dok su ostali vojnici prionuli na to da dokrajče ranjenike. Milosrdni je to zvao uštedom, da Sindik ne baca novac na suđenje i dželata. Tihi je sve to gledao cereći se od uva do uva. Nije ni on neka cvečka, mada retko neposredno učestvuje u ovakvim zgodama.

*

Priveli smo više zatvorenika nego što smo očekivali. „Čitava ih je gomila.“ Milosrdnom su se caklile oči. „Hvala, Tihi.“ Red se protezao duž cele ulice.

Sudbina je prevrtljiva kučka. Odvela nas je do Krtičje krčme u ključnom trenutku. Naš veštac je malo začeprkao naokolo i iskopao blago – gomilu ljudi skrivenih u skloništu ispod podruma Među njima je bilo i nekoliko najpoznatijih Plavaca.

Milosrdni nije prestajao da brblja, naglas se pitajući koliku nagradu zaslužuje naš doušnik. Nikakav doušnik, naravno, nije postojao.

Brbljanje je služilo samo tome da naši ranjivi čarobnjaci ne postanu glavna meta. Neprijatelji će juriti sopstveni rep, tražeći nepostojeće uhode.

„Vodite ih”, naredio je Milosrdni. I dalje se cereći, pogledom je odmerio mrzovoljnu gomilu posmatrača.

„Misliš da će nešto pokušati?” Nisu. Njegovo nadmoćno samopouzdanje uteralo je strah u kosti svakome kome je tako nešto uopšte i palo na pamet.

Krivudali smo lavirintom ulica starih koliko pola sveta, naši zatvorenici tromo su vukli noge. A ja sam otvorenih usta gledao oko sebe. Moji sadruzi su ravnodušni prema prošlosti, ali ja ne mogu da ne osećam strahopoštovanje – ponekad i čist strah – pred dubinama do kojih seže istorija Smaragda.

Milosrdni je neočekivano naredio da se zaustavimo. Stigli smo do Avenije Sindika, koja se proteže od Carinarnice sve do glavne kapije Bastiona u vrhu grada. Avenijom se kretala povorka. I mada smo prvi stigli do raskrsnice, Milosrdni joj je prepustio pravo prolaza.

Povorka se sastojala od stotinu naoružanih ljudi. Izgledali su žešće od bilo koga u Smaragdu, sem nas. Na čelu povorke jahala je mračna prilika na najvećem crnom pastuvu koga sam u životu video. Jahač je bio sitan, ženstveno vitak i obučen u pohabanu crnu kožu. Nosio je crni pešadijski morion s viziorom koji mu je potpuno zaklanjao glavu. Crne rukavice skrivale su mu šake. Delovao je nenaoružano.

„Đavo da me nosi”, prošaputao je Milosrdni.

Osetio sam uznemirenost. Od pogleda na tog jahača prošla me je jeza. Nešto iskonsko, duboko u meni, poželetelo je da pobegne. Ali radoznalost je bila jača. Ko je to? Da li se iskrcao sa onog neobičnog broda iz luke? Zašto je ovde?

Pogled nevidljivih očiju jahača ravnodušno je prešao preko nas,

kao da posmatra stado ovaca. A onda se naglo vratio i usredsredio na Tihog.

Tihi mu je uzvratilo pogled, i nije pokazao ni trunku straha. Ali je ipak delovao kao da je nekako splasnuo.

Kolona je prošla, prekaljena i disciplinovana. Milosrdni, vidno uzdrman, ponovo je poterao našu rulju. U Bastion smo ušli samo nekoliko koraka iza stranaca.

*

Uhapsili smo većinu tvrdokornijih vođa Plavaca. Kad se vest o našem prepadu proširila, oni nasilniji tipovi rešili su da pokažu zube. I zapalili iskru nečega čudovišnog.

Prejaka žega ume čoveku da pomuti razum. U Smaragdu rulja uvek podivlja. Do nereda dolazi maltene bez ikakvog podstreka. Kad sve pođe po zlu, mrtvi se mere hiljadama. A ovoga puta je pošlo po zlu kao retko kad ranije.

Vojska predstavlja pola brige. Niz slabih Sindika s kratkim mandanima doveo je do toga da disciplina popusti. Jedinice su već bile van naše kontrole. Uglavnom će se, doduše, suprotstavljati izgređnicima, ali gušenje nereda zapravo vide kao dozvolu da poharaju grad.

Došlo je do onog najgoreg. Nekoliko kohorti iz Račvaste kasarne zahtevalo je dodatan novac pre nego što poslušaju neposredno naređenje da povrate mir u gradu. Sindik je odbio da plati.

Kohorte su se pobunile.

Vod Milosrdnog se na brzinu utvrdio blizu Kapije otpada i odbio napad sve tri kohorte. Većina naših ljudi je poginula, ali niko nije pobegao. Sâm Milosrdni je izgubio oko i prst, bio je ranjen u rame i bedro, a na štitu je imao više od stotinu rupa pre nego što je pomoć stigla. Došao mi je više mrtav nego živ.

Pobunjenici su se na kraju razbežali, radije nego da se suoče sa ostatkom Crne čete.

Bili su to najgori nemiri otkad grad pamti. Izgubili smo skoro stotinu braće pokušavajući da ih ugušimo. A jedva smo mogli sebi priuštiti da izgubimo i jednog jedinog čoveka. Ulice Stenjališta bile su pokrivene leševima. Pacovi su se podgojili. Oblaci lešinara i gavrana doselili su se iz okolnih krajeva.

Kapetan je naredio Četi da se vrati u Bastion. „Pustite ih da se istutnje”, rekao je. „Dovoljno smo uradili.” Raspoloženje mu se toliko pogoršalo da je prešlo granicu mrzovolje i zgroženosti. „Naš ugovor ne podrazumeva samoubistvo.”

Neko se našalio kako bismo mogli da se bacimo na sopstvene mačeve.

„Izgleda da Sindik od nas i očekuje tako nešto.”

Smaragd nam je svima zgazio duh, ali nikog nije ostavio toliko razočaranog kao Kapetana. Krivio je sebe za naše gubitke. Zapravo je pokušao i da dâ ostavku.

*

Rulja se kivno, mrzovoljno, bezidejno trudila da održi postojeće rasulo, sprečavajući svaki pokušaj da se požari gasa ili pljačke osujete, ali uglavnom je samo besciljno lutala gradom. Pobunjene kohorte, potkožene prebezima iz drugih jedinica, metodično su prionule na ubijanje i pljačku.

Treće noći od početka pobune stajao sam na Trejanovom zidu, pod cepidlačkim pogledom zvezda – budalasto se prijavivši da dobrovoljno stražarim. Grad je bio neobično tih. Da nisam bio toliko umoran, možda bih više strepeo. Jedva sam držao oči otvorene.

Naišao je Tam-Tam. „Šta ti tražiš ovde, Zlogučer?”

„Ispomažem.”

„Izgledaš kao da si pobegao grobaru s lopate. Idi, odmori se.”

„Ni ti ne izgledaš baš najbolje, žgoljavče.”

Slegnuo je ramenima. „Kako je Milosrdni?”

„Još se nije izvukao.” Nisam, zapravo, ni gajio neku nadu da hoće. „Znaš li nešto o onome tamo?” – pokazao sam prstom. U daljini se razlegao usamljen krik. Po nečemu se razlikovao od ostalih nedavnih krikova. Oni su bili ispunjeni bolom, besom, strahom. Ovaj je odisao nečim mračnijim.

Tam-Tam je zastajkivao u govoru i vrdao isto koliko i njegov brat Jednooki. Zvuči čudno, ali oni smatraju da je to što su braća velika tajna. Čarobnjaci! „Priča se da su pobunjenici razbili pečat na grobnici forvalaka dok su pljačkali Nekropolu.”

„Stvarno? Ta stvorenja su slobodna?”

„Sindik tako misli. Kapetan to ne shvata ozbiljno.”

Nisam ni ja, mada je Tam-Tam izgledao zabrinuto. „Izgledali su opasno. Oni što su pre neki dan bili ovde.”

„Trebalo je da ih regrutujemo”, rekao je, s prizvukom tuge u glasu. Jednooki i on su već dugo u Četi. Svedočili su velikom delu njene propasti.

„Zašto su dolazili?”

Slegnuo je ramenima. „Odmori se malo, Zloguč. Ne satiri se bez potrebe. Na kraju to ništa neće značiti.” Odgegao se dalje, izgubljen u divljini sopstvenih misli.

Iznenadeno sam gledao za njim. Stvarno je bio potišten. Ponovo sam se okrenuo ka požarima i svetlima, i uznemirujućem odsustvu buke. Oči su mi se ukrštale od umora, vid mutio. Tam-Tam je bio u pravu. Morao sam da odspavam.

U tami je odjeknuo još jedan od onih čudnih, beznadežnih krikova. Ovaj je dopirao odnekud bliže.

